

Na temelju članka 27. i 129. Zakona o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanske županije („Narodne novine HNŽ“, broj: 04/12), ministar prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije, **donosi**

**PRAVILNIK
O AKREDITACIJI
VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I STUDIJSKIH PROGRAMA**

I. - OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(predmet)

Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Hercegovačko-neretvanskoj županiji (u daljnjem tekstu: Pravilnik) preciznije se uređuje postupak institucionalne akreditacije i akreditacije studijskih programa, te postupak primjene načela, standarda i kriterija sukladno kojima se provodi postupak akreditacije, prava i obveze subjekata u postupku provođenja akreditacije, predakreditacijske i naknadne aktivnosti, formiranje i postupanje povjerenstva stručnjaka i druga relevantna pitanja.

Članak 2.
(značenje izraza)

(1) Akreditacija visokoškolskih ustanova i akreditacija studijskih programa (u daljnjem tekstu: akreditacija) je rješenje o ispunjenosti kriterija za akreditaciju koje propisuje Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija), a koje nakon provedene neovisne vanjske ocjene kvalitete i preporuke Agencije, donosi ministar prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije.

(2) Licenciranje predstavlja proces provjere ispunjenosti uvjeta za osnivanje i rad visokoškolske ustanove radi dodjele dopuštenja (licence) za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

(3) Visokoškolska ustanova je ustanova koja se bavi djelatnošću visokog obrazovanja sukladno zakonu.

(4) Europski prostor visokog obrazovanja je proklamirani cilj potpisnica Deklaracije europskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje (1999.) koji vodi stvaranju jedinstvenog prostora visokog obrazovanja, koji omogućava povećanu mobilnost studenata i akademskog osoblja, jača međunarodnu konkurentnost europskog visokog obrazovanja, te vodi uspostavljanju zajedničkog okvira i sustava uzajamno razumljivih i usporedivih diploma.

(5) Državni registar visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini je službena evidencija (pisana i elektronska) o akreditiranim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini koje vodi Agencija.

Članak 3. (Standardi i kriteriji)

(1) Standardi koji se primjenjuju u postupku akreditacije su Standardi definirani u Odluci o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 100/11, u daljnjem tekstu: Standardi).

(2) Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova su kriteriji utvrđeni Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 75/10, 44/13, u daljnjem tekstu: Kriteriji).

(3) Akreditacija u Hercegovačko-neretvanskoj županiji provodi se na temelju odredaba Okvirnog Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/07 i 59/09, u daljnjem tekstu: Okvirni zakon), Zakona o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanske županije („Narodne novine HNŽ“, broj: 04/12, u daljnjem tekstu: Zakon o visokom obrazovanju) i sukladno ovom Pravilniku.

(4) Akreditacija studijskih programa trećeg ciklusa (doktorski studij) obavljat će se po posebnim standardima i kriterijima koje će donijeti Agencija i odredbama ovog Pravilnika.

II. - NAČELA, PRAVA I OBVEZE

Članak 4. (načela)

(1) Akreditacija visokoškolskih ustanova i studijskih programa na području Hercegovačko-neretvanske županije provodi se na načelima Bolonjskog procesa, sukladno bolonjskoj deklaraciji te ostalim dokumentima koji definiraju taj proces i usklađena je s dokumentom „Standardi i smjernice za osiguranje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja“ koji je usvojen na Konferenciji europskih ministara prosvjete u Bergenu 2005. godine.

(2) Akreditacija se provodi s ciljem unaprjeđenja sustava kvalitete na visokoškolskim ustanovama i permanentnog podizanja standarda kvalitete visokog obrazovanja u BiH, slijedeći pozitivne prakse europskih država i agencija učlanjenih u Europsku asocijaciju za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA).

Članak 5. (obveza akreditacije)

Sve registrirane visokoškolske ustanove u Hercegovačko-neretvanskoj županiji imaju pravo i obvezu podnijeti zahtjev za akreditaciju sukladno ovom Pravilniku i to za:

- institucionalnu akreditaciju i
- akreditaciju studijskih programa za svaki studijski program koji izvode.

Članak 6.

(sudionici postupka akreditacije i njihove nadležnosti)

- (1) U postupku akreditacije sudjeluju:
 - a) visokoškolska ustanova (sveučilište ili visoka škola);
 - b) Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
 - c) Agencija i
 - d) Povjerenstvo stručnjaka (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).
- (2) Nadležnosti sudionika akreditacije propisane su Okvirnim zakonom, Zakonom o visokom obrazovanju i ovim Pravilnikom.
- (3) Visokoškolska ustanova odgovorna je za unutarnji sustav kvalitete, a u postupku akreditacije neovisno i samostalno provodi samoevaluaciju koja rezultira samoevaluacijskim izvješćem.
- (4) Agencija je odgovorna za provođenje eksterne evaluacije, koju provodi samostalno i neovisno od utjecaja nadležnih obrazovnih vlasti i visokoškolske ustanove, a koja rezultira preporukom o akreditaciji.
- (5) Povjerenstvo je odgovorno za neovisan pregled visokoškolske ustanove odnosno studijskog programa, a na temelju samoevaluacijskog izvješća i provedenih aktivnosti.
- (6) Ministarstvo je odgovorno za provođenje postupka akreditacije koji rezultira donošenjem rješenja o podnesenom zahtjevu za akreditaciju.
- (7) Postupak akreditacije u pravilu obuhvaća sljedeće faze i to:
 - a) izrada izvješća o samoevaluaciji;
 - b) podnošenje zahtjeva za akreditaciju;
 - c) imenovanje Povjerenstva;
 - d) posjet visokoškolskoj ustanovi;
 - e) izrada i objava izvješća o eksternoj evaluaciji;
 - f) izdavanje rješenja o akreditaciji i
 - g) naknadne aktivnosti.

Članak 7.

(predmet akreditacije)

- (1) Predmet institucionalne akreditacije je registrirana visokoškolska ustanova, a ona uključuje postupke upravljanja visokoškolskom ustanovom, procese koji se odvijaju na visokoškolskoj ustanovi, unutarnji sustav kvalitete na visokoškolskoj ustanovi, kapacitete, resurse i potencijale visokoškolske ustanove za promjene i provođenje reformi, sukladno Standardima i Kriterijima.
- (2) Predmet akreditacije studijskih programa je studijski program koji izvodi visokoškolska ustanova. Ona uključuje pregled akademskog sadržaja, ishoda učenja, te kapaciteta ustanove da provede studijski program.
- (3) Nositelj akreditacije je visokoškolska ustanova. Nositelj akreditacije ne može biti fakultet, akademija ili znanstveno-istraživački institut kao ustrojbeno jedinica, s tim da institucionalna akreditacija visokoškolske ustanove koja ima ustrojbene jedinice uzima u obzir njihov rad i procese koji se odvijaju na njima.

Članak 8.

(prvi akreditacijski ciklus)

- (1) Prvi akreditacijski ciklus počinje stupanjem na snagu ovog Pravilnika, u okviru kojeg se provodi akreditacija svih visokoškolskih ustanova koje su registrirane na području Hercegovačko-neretvanske županije, kao i akreditacija svih registriranih studijskih programa u okviru visokoškolske ustanove.
- (2) Sve visokoškolske ustanove koje su registrirane na području Hercegovačko-neretvanske županije za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, obvezne su podnijeti zahtjev za dobivanje institucionalne akreditacije najkasnije u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 9.

(rok važnosti akreditacije)

- (1) Akreditacija se izdaje najduže na razdoblje od četiri (4) godine.
- (2) Šest (6) mjeseci prije isteka akreditacije visokoškolska ustanova je dužna aplicirati za obnavljanje akreditacije.

Članak 10.

(rok u kojem se obavlja akreditacija)

- (1) Akreditacija se obavlja u roku od najviše šest (6) mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za akreditaciju.
- (2) Sudionici u postupku akreditacije dužni su uskladiti sve aktivnosti kako bi se ispoštovao rok iz stavka (1) ovog članka.

Članak 11.

(troškovi postupka akreditacije)

- (1) Troškove postupka akreditacije snosi visokoškolska ustanova.
- (2) Visokoškolska ustanova je obvezna uz podneseni zahtjev za akreditaciju dostaviti dokaz (uplatnicu) o izvršenoj uplati iznosa za potrebe provođenja akreditacije.
- (3) Odluku o troškovima provođenja postupka akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa registriranih na području Hercegovačko-neretvanske županije donosi Vlada Hercegovačko-neretvanske županije.

III. – POSTUPAK AKREDITACIJE

Članak 12.

(samoevaluacija)

- (1) Prije podnošenja zahtjeva za akreditaciju visokoškolska ustanova provodi samoevaluaciju koja rezultira samoevaluacijskim izvješćem.

- (2) U cilju jednoobraznosti postupka samoevaluacije na svim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini Agencija svojim aktom propisuje obrazac samoevaluacijskog izvješća.
- (3) Visokoškolska ustanova je dužna sačiniti izvješće o samoevaluaciji u svemu prema obrascu iz stavka (2).
- (4) Izvješće o samoevaluaciji usvaja Senat visokoškolske ustanove.
- (5) Izvješće o samoevaluaciji izrađuje se na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku.

Članak 13.

(podnošenje zahtjeva za akreditaciju)

- (1) Visokoškolska ustanova sukladno odredbama ovog Pravilnika podnosi zahtjev za akreditaciju Ministarstvu.
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka obvezno se prilaže:
 - a) samoevaluacijsko izvješće u pisanoj i elektronskoj formi;
 - b) rješenje o upisu u registar;
 - c) odluka/akt o izboru tijela rukovođenja, odnosno punomoć ukoliko je zahtjev za akreditaciju podnijela osoba ovlaštena od strane organa rukovođenja visokoškolske ustanove;
 - d) ime i prezime, adresa prebivališta, e-mail adresa i broj telefona osobe ovlaštene za ostvarivanje komunikacije visokoškolske ustanove s Ministarstvom, Agencijom i Povjerenstvom stručnjaka u postupku akreditacije i
 - e) dokaz o izvršenoj uplati sredstava za provođenje postupka akreditacije.

Članak 14.

(potpunost zahtjeva za akreditaciju)

- (1) Po prijemu zahtjeva Ministarstvo ocjenjuje njegovu potpunost u pogledu priložene dokumentacije i usklađenosti s odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Ukoliko Ministarstvo utvrdi da je podneseni zahtjev nepotpun, zaključkom će zatražiti od visokoškolske ustanove da u određenom roku podneseni zahtjev dopuni.
- (3) Ukoliko podnositelj zahtjeva u roku iz stavka (2) ovoga članka ne dopuni podneseni zahtjev sukladno zahtjevu Ministarstva, smatra se da je odustao od podnesenog zahtjeva.

Članak 15.

(utvrđivanje prijedloga Povjerenstva stručnjaka)

- (1) Nakon što utvrdi da je zahtjev za akreditaciju podnesen od strane visokoškolske ustanove potpun, Ministarstvo najkasnije u roku od trideset (30) dana utvrđuje prijedlog za imenovanje Povjerenstva i isti s podnesenim zahtjevom za akreditaciju, samoevaluacijskim izvješćem u pisanoj i elektronskoj verziji te važećim zakonskim i podzakonskim aktima neophodnim za provođenje postupka akreditacije dostavlja Agenciji koja je obvezna proslijediti ih Povjerenstvu.
- (2) U Povjerenstvo stručnjaka koje obavlja ocjenjivanje i reviziju kvalitete (Eksterna evaluacija) mogu biti predložene samo osobe koje se nalaze na listi koju je utvrdila Agencija sukladno odredbama Okvirnog zakona.

- (3) Za institucionalnu akreditaciju visokoškolske ustanove kao sveučilišta, Povjerenstvo stručnjaka broji najmanje pet članova i to u sljedećem sastavu:
 - a) dva člana - domaći stručnjaci - predstavnici akademske zajednice u BiH;
 - b) jedan član - međunarodni stručnjak;
 - c) jedan član - stručnjak iz gospodarstva i prakse i
 - d) jedan član - predstavnik studenata.
- (4) Za institucionalnu akreditaciju visokoškolske ustanove kao visoke škole, Povjerenstvo broji najmanje četiri člana i to u sljedećem sastavu:
 - a) jedan član - domaći stručnjak - predstavnik akademske zajednice u BiH;
 - b) jedan član - međunarodni stručnjak;
 - c) jedan član - stručnjak iz gospodarstva i prakse i
 - d) jedan član - predstavnik studenata.
- (5) Za akreditaciju studijskog programa Povjerenstvo broji najmanje četiri člana koji su iz područja iz koje je studijski program i to sljedeće strukture:
 - a) jedan član - domaći stručnjak – predstavnik akademske zajednice u BiH;
 - b) jedan član - međunarodni stručnjak;
 - c) jedan član - stručnjak iz gospodarstva i prakse i
 - d) jedan član - predstavnik studenata.
- (6) Ukoliko ocijeni potrebnim, zbog specifičnosti visokoškolske ustanove koja je predmet akreditacije, Ministarstvo u konzultaciji s Agencijom može predložiti i imenovanje Povjerenstva sastavljenog od većeg broja članova, vodeći računa da su zastupljene sve kategorije stručnjaka.
- (7) Zbog mogućnosti postojanja sukoba interesa i dostupnosti stručnjaka, prijedlog Ministarstva za imenovanje članova Povjerenstva obvezno sadrži i prijedlog zamjenskih članova.
- (8) U pravilu se za obavljanje eksterne evaluacije predlažu i imenuju stručnjaci koji su prošli kroz program treninga stručnjaka koji organizira Agencija.
- (9) Agencija nakon zaprimanja prijedloga Ministarstva iz stavka (1) ovoga članka, donosi rješenje o imenovanju Povjerenstva, u roku od petnaest (15) dana od dana zaprimanja prijedloga.
- (10) Predsjednik Povjerenstva je u pravilu predstavnik akademske zajednice u BiH. Članovi Povjerenstva će, na prijedlog predsjednika, između sebe izabrati tajnika Povjerenstva, koji će biti zadužen za ostvarivanje službene komunikacije s visokoškolskom ustanovom koja je podnijela zahtjev za akreditaciju kao i za ostvarivanje korespondencije, odnosno usklađivanje ukupnog rada Povjerenstva i to sve do podnošenja finalnog izvješća Agenciji.
- (11) U rješenju Agencije o imenovanju Povjerenstva preciznije se uređuju obveze i rokovi za njihovo izvršenje.
- (12) Agencija primjerak rješenja o imenovanju Povjerenstva dostavlja Ministarstvu radi sklapanja i zaključivanja ugovora sa svakim članom Povjerenstva kojim se preciznije razrađuju prava i obveze Ministarstva, odnosno članova Povjerenstva te rokovi za izvršenje obveza i utvrđuje točan iznos naknade za rad sukladno Odluci Vlade HNŽ.
- (13) Članovi Povjerenstva su obvezni tijekom svoga rada, kao i nakon podnošenja Izvješća Povjerenstva Agenciji, rukovoditi se odredbama zakonskih i podzakonskih propisa kojima je normiran postupak akreditacije.
- (14) Pri formiranju Povjerenstva stručnjaka za institucionalnu akreditaciju, prema stavovima (3) i (4), preferiraju se stručnjaci koji imaju iskustva u menadžmentu u visokom obrazovanju (da su obavljali, ili obavljaju poslove rektora, prorektora ili

dekana) te stručnjaci koji imaju iskustva u osiguranju kvalitete u visokom obrazovanju.

Članak 16.

(posjet Povjerenstva visokoškolskoj ustanovi)

(1) Članovi Povjerenstva nakon analize dokumentacije visokoškolske ustanove razmjenjuju svoje stavove i nalaze elektronskim putem, nakon čega tajnik Povjerenstva izrađuje program posjeta visokoškolskoj ustanovi. Tajnik Povjerenstva obavještava visokoškolsku ustanovu o programu posjeta i usuglašava s odgovornim licem detaljan raspored rada Povjerenstva.

(2) Povjerenstvo sačinjava prijedlog izvješća kojeg tajnik prosljeđuje visokoškolskoj ustanovi na razmatranje. Ukoliko visokoškolska ustanova utvrdi postojanje materijalnih propusta u radu Povjerenstva koji mogu utjecati na davanje mišljenja o akreditaciji, ili da je određene navode potrebno detaljnije pojasniti, dostavlja prigovor Povjerenstvu, koje nakon razmatranja istog u roku od petnaest (15) dana sačinjava konačno Izvješće s mišljenjem o ishodu akreditacije i dostavlja ga Agenciji.

Članak 17.

(preporuke o akreditaciji)

- (1) Po okončanju postupka eksterne evaluacije, Agencija izdaje/donosi preporuku o akreditaciji na temelju izvješća/mišljenja Povjerenstva i istu dostavlja Ministarstvu.
- (2) Uz preporuku o akreditaciji, Agencija će Ministarstvu dostaviti i primjerak izvješća o eksternoj evaluaciji koje je izradilo Povjerenstvo.

Članak 18.

(rješenje o akreditaciji)

- (1) Ministarstvo temeljem preporuke Agencije i izvješća Povjerenstva stručnjaka donosi rješenje o akreditaciji kojim utvrđuje jedan od tri sljedeća ishoda akreditacije:
 - a) da je visokoškolska ustanova ili studijski program akreditiran;
 - b) da je visokoškolska ustanova ili studijski program uvjetno akreditiran;
 - c) da visokoškolska ustanova ili studijski program nije akreditiran.
- (2) Rješenje kojim se utvrđuje da je visokoškolska ustanova, odnosno studijski program akreditiran izdaje se na rok od četiri (4) godine, a rješenje kojim se utvrđuje da su visokoškolska ustanova, odnosno studijski program uvjetno akreditirani se izdaje na rok od dvije (2) godine.
- (3) Rješenje kojim se utvrđuje da su visokoškolska ustanova, odnosno studijski program uvjetno akreditiran, obvezno sadržava preporuke i nedostatke koje je visokoškolska ustanova obvezna otkloniti u roku utvrđenom rješenjem.
- (4) Rješenje o akreditaciji donosi ministar prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije.
- (5) Protiv Rješenja o akreditaciji može se podnijeti žalba Vladi HNŽ u roku od trideset (30) dana od dana prijema rješenja, a ista se podnosi putem Ministarstva .

- (6) Primjerak potpisanog rješenja o akreditaciji Ministarstvo dostavlja visokoškolskoj ustanovi i Agenciji u cilju poduzimanja i provođenja radnji i mjera propisanih Okvirnim zakonom i Zakonom o visokom obrazovanju.

IV. - NAKNADNE AKTIVNOSTI

Članak 19.

(uvjetna akreditacija)

- (1) Visokoškolska ustanova koja je u postupku institucionalne akreditacije, ili akreditacije studijskog programa dobila uvjetnu akreditaciju, obvezna je šest (6) mjeseci prije isteka roka ponovno podnijeti zahtjev za akreditaciju.
- (2) Uz zahtjev se podnose i dokazi o provedbi, odnosno postupanju sukladno izdanim preporukama koje su navedene u rješenju o uvjetnoj akreditaciji.
- (3) Ministarstvo zahtjev s dokazima o provedenim mjerama dostavlja Agenciji.
- (4) Postupak po zahtjevu iz stavka (1) ovog članka se provodi na isti način kao i postupak koji se provodi na temelju prvobitno podnesenog zahtjeva za akreditaciju.
- (5) Na temelju preporuke Agencije, Ministarstvo izdaje rješenje o akreditaciji s ishodom:
 - a) visokoškolska ustanova je akreditirana na rok od četiri (4) godine, ili
 - b) visokoškolska ustanova nije akreditirana s mogućnošću podnošenja ponovnog zahtjeva za akreditaciju nakon isteka roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim je zahtjev odbijen.

Članak 20.

(akcijski plan)

- (1) Svaka akreditirana visokoškolska ustanova, tri (3) mjeseca po prijemu rješenja o institucionalnoj akreditaciji ili akreditaciji studijskih programa, sačinjava akcijski plan za poboljšanje i unaprjeđenje sustava kvalitete koji obvezno objavljuje na svojoj web stranici.
- (2) Akcijski plan sadrži popis aktivnosti usklađenih s preporukama iz rješenja, a koje su sadržane u izvješću Povjerenstva o eksternoj evaluaciji, vremenski okvir za provedbu tih aktivnosti, te konkretne nositelje tih aktivnosti.
- (3) Ministarstvo, samostalno ili po službenoj dužnosti, može ukinuti rješenje o institucionalnoj akreditaciji ili akreditaciji studijskog programa ako visokoškolska ustanova ne izradi akcijski plan na način i u roku utvrđenom u stavku (1) i (2) ovog članka.

Članak 21.

(godišnje izvješće o napretku)

- (1) Akreditirana visokoškolska ustanova je obvezna jednom godišnje izraditi izvješće o poduzetim aktivnostima u provedbi akcijskog plana institucionalne akreditacije ili akreditacije studijskog programa
- (2) Izvješće obvezno sadrži poduzete aktivnosti, stupanj realizacije, kao i obrazložena eventualna odstupanja od akcijskog plana te okolnosti zbog kojih je došlo do odstupanja.
- (3) Izvješće se dostavlja Ministarstvu i objavljuje na web stranici visokoškolske ustanove.

- (4) Ministarstvo može ukinuti rješenje o akreditaciji za visokoškolsku ustanovu koja ne dostavi godišnje izvješće o napretku sačinjeno sukladno stavku (2), te ukoliko se utvrdi da visokoškolska ustanova nije poduzela aktivnosti na unaprjeđenju kvalitete sukladno akcijskom planu.

Članak 22.
(ponovna akreditacija)

Visokoškolska ustanova, kojoj je sukladno odredbama ovog Pravilnika ukinuto rješenje o akreditaciji, dužna je u roku od šest (6) mjeseci od dana preuzimanja rješenja o ukidanju akreditacije podnijeti novi zahtjev za provođenje postupka akreditacije.

V. - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.
(primjena Zakona o upravnom postupku)

- (1) Na radnje i rokove koji nisu definirani ovim Pravilnikom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Izmjene i dopune ovog Pravilnika provode se na način i po postupku koji je važio za donošenje istog.

Članak 24.
(stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija
Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa

MINISTAR

Zlatko Hadžiomerović

Broj: 05-01-40-799/14
Datum: 28.04.2014.